

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.н. Николай Маринов Николов,

гост-преподавател, катедра „Политически науки и национална сигурност“, Пловдивски Университет „Паисий Хилендарски“ ...

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, по: област на висше образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, научна специалност „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация“

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 32 от 09.04.2024 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра Политически науки и национална сигурност към Факултет по икономически и социални науки, като кандидати участват: д.н. Пламен Атанасов Атанасов от „Олива“ АД – Кнежа, главен механик, и гл. ас. д-р Горан Владимиров Стойковски от катедра „Политически науки и национална сигурност“, Факултет по икономически и социални науки, ПУ „Паисий Хилендарски“.

1. Общо представяне на получените материали

Предмет: Със заповед №. РД-21-1184 от 07.06.2024 г на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПУ, област на висше образование 9.0. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, научна специалност „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация“, обявен за нуждите на катедра Политически науки и национална сигурност към Факултета по икономически и социални науки. Конкурсът цели да осигури преподавател с необходимата експертиза и опит в сферата на националната сигурност и свързаните сектори по научна специалност „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация“.

За участие в обявения конкурс са подали документи следните кандидати:

1. д.н. Пламен Атанасов Атанасов от „Олива“ АД – Кнежа, главен механик
2. гл. ас. д-р Горан Владимиров Стойковски, преподавател в катедра „Политически науки и национална сигурност“, Факултет по икономически и социални науки, ПУ „Паисий Хилендарски“

Представеният от д.н. Пламен Атанасов Атанасов комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва следните 19 документа: молба по образец до Ректора за допускане до участие в конкурса; автобиография по европейски формат; диплома за допълнителна квалификация към Свободен факултет при Висш Машинно-електротехнически институт по специалност „Журналистика“; диплома за висше образование от ТУ – София; диплома за образователна и научна степен „доктор“, издадена от СУ „Св. Кл. Охридски“; диплома за НС „доктор на науките“, издадена от Департамент „Национална и международна сигурност“ при НБУ; списък на научните трудове; справка за съответствие с минималните национални изисквания; справка за съответствие с допълнителните изисквания на ФИСН; анотация на материалите, с които кандидатът участва в конкурса, вкл. самооценка на приносите, на

български език и на английски език; декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи и за оригиналност на научните приноси; Удостоверение за трудов стаж от Институт по лозарство и винарство; списък на публикувани учебни материали; документи за научноизследователска работа; научни публикации (копия), печатни и електронни, включително публикации в международни издания.

Справка за аудиторна и извънаудиторна заетост на кандидата: аудиторен курс „Институционален трансмедиален имидж и бранд“ (ФЖМК) - 15 ч., упражнения „Убеждаваща комуникация“ (ФЖМК) -30 ч., лекции „Публичността на 21-ви век – лекарят като комуникатор“ (Медицински университет – Плевен) - 6 ч., лекции „Лекар и общество пред предизвикателствата на 21-ви век. Мислене за сигурност в контекста на общественото здраве“ (Медицински университет – Плевен) - 4 ч., които не са съотносими с област на висше образование „Сигурност и отбрана“, професионално направление „Национална сигурност“ и специалността на обявения конкурс. Липсва Справка за работа със студенти и докторанти. Приложена е Справка за участие в научноизследователски проекти, Справка за участие в международни и национални научни форуми и за Членство в авторитетна творческа и/или професионална организация в съответната научна област.

Кандидатът д. н. Пламен Атанасов е приложил общо 30 научни труда, 1 хабилитационен труд – публикувана монография в съответната научна област, 1 публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд по предходна или текуща процедура и не е представяна при защита на научна степен „доктор на науките“, 1 книга с включени 3 самостоятелни глави, 1 учебно пособие и списък на 26 научноизследователски разработки. От представените публикации от Пламен Атанасов **приемам за рецензиране три научни труда** (Монографията *"Въпроси на публичната дипломация и сигурността. Поглед към българо-македонските отношения през 1991–2024 г."*, и статиите „Сигурността на държавата и сигурността на обществото в условия на напреднала глобалност“, „Практико-приложни подходи за използване на Големи данни (*big data*) за разузнавателни цели“) по специалността на обявения конкурс. Не се рецензират 27 научни труда- публикации, с насоченост извън проблематиката на специалността на конкурса.

Представеният от гл. ас. д-р Горан Владимиров Стойковски комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва 18 документа: молба по образец до Ректора за допускане до участие в конкурса; автобиография по европейски формат; диплома за висше образование от СУ „Св. Кл. Охридски“; диплома за образователна и научна степен „доктор“; списък на научните трудове; Справка за съответствие с минималните национални изисквания; Справка за съответствие с допълнителните изисквания на ФИСН; анотация на материалите, с които кандидатът участва в конкурса, вкл. самооценка на приносите, на български и на английски език; декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи и за оригиналност на научните приноси; Удостоверение за трудов стаж от ПУ „Паисий Хилендарски“ и от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; документи за учебна работа, вкл. Справка за провеждани учебни курсове в ПУ „Паисий Хилендарски“ и ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“; Списък на публикувани учебни материали; справка за работа с докторанти; документи за научноизследователска работа, вкл: Справка за участие в научноизследователски проект и Служебна бележка за участие в научноизследователски

проекти, Справка за участие в международни и национални научни форуми, Справка за членство в професионална организация (Българска асоциация за политически науки), научни публикации (копия), печатни и електронни, включително публикации в международни издания.

Кандидатът гл. ас. д-р Горан Стойковски е обявил 15 публикации, **реално представил и включени за рецензиране общо 13 научни труда, от които 2 монографии, 2 студии 9 статии и научни доклади. Приемат се за рецензиране 12 научни труда** и се отчитат при крайната оценка. Не се приема за рецензиране докладът *„Кризата на демократичния парламентаризъм като последица от кризата на неолиберализма, 2022, Сб. доклади от Годишна национална конференция на Българската асоциация по политически науки и Нов български университет „Парламентарно управление и кризи“, София, 4 юни 2022 година, по тема извън специалността на конкурса.*

2.Кратки биографични данни (на кандидата/ите)

Д.н. Пламен Атанасов Атанасов е с кариера в области, свързани с информационни технологии, управление и сигурност на системите. Професионалният му път стартира през 1996 година като главен инженер в „Слънчо“ ООД в Свищов. През годините заема длъжности като сервизен инженер в „ПроСофт“ и главен експерт в Агенция за държавен вътрешен финансов контрол. През периода 2006 година до 2009 г. д.н. Атанасов работи като ИТ експерт в Общинска банка АД в София, след което е системен администратор и служител по сигурността на информацията в Районен съд, гр. Никопол. От 2009 до 2014 г. е PR експерт в ЕООД „Д-р Филипова АИПДП“, след което - Главен механик в „Олива“ АД – Кнежа, където работи и до момента.

Образованието му включва магистърска степен по биотехника от ТУ в София, както и специализации в областта на журналистиката: СУ „Св. Кл. Охридски“, еволюционна психология и психиатрия в Медицински университет в Пловдив и по методика на научните изследвания от ВА „Георги Стойков Раковски“. Развитие има и в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.3. Политически науки на СУ „Кл. Охридски“ включващо изследвания в областта на комуникацията и управлението на репутационни и управленски кризи. Д.н. Атанасов защитава дисертационен труд, върху сигурността и комуникацията, със специфично внимание към кризисен пбблик рилейшънс. Дипломата за „доктор на науките“ е получил през 2023 г. в Департамента по „Национална и международна сигурност“ на НБУ. Дисертационният труд носи заглавие „Сигурност и комуникация“ и попада в научното направление 9.1. Национална сигурност, като се фокусира върху „стратегии и политики на сигурност“ и управлението на ситемите за сигурност.

Кандидатът д.н. Пламен Атанасов Атанасов притежава изследователски опит в областта на информационните технологии и управлението на сигурността, което го поставя в добра позиция. За съжаление, и като оценка, професионалният му стаж и опит не е тясно свързан с професионалното направление „Национална сигурност“ и научната специалност по която е обявен конкурсът, „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломатия“, по която е обявен конкурс.

Гл. ас. д-р Горан Стойковски е експерт в областта на политологията, с акцент външната политика, дипломацията и ролята им за националната сигурност. В момента е на основен трудов договор като преподавател в ПУ "Паисий Хилендарски", факултет по Икономически и социални науки, в катедра "Политически науки и национална сигурност" и обучава студенти в бакалавърски специалности „Политология“ и „Национална сигурност“. С над десет години преподавателски опит и като главен асистент във ВТУ "Св. св. Кирил и Методий", д-р Стойковски е с опит в преподавателската дейност. Той е обучавал студенти в редица магистърски програми и е специализирал в изготвянето на курсове, в различните области на политическите науки и националната сигурност. Гл. ас. д-р Горан Стойковски демонстрира преподавателски ангажимент чрез разнообразието от преподавани дисциплини и форми на обучение. Участието му в лекции и упражнения по важни теми като "Теория на международната сигурност", "Външна политика и дипломация" и "История на международните отношения" показва дълбочина на познанията му и способността на преподавател и научен изследовател.

Д-р Горан Стойковски активно участва в изследвания, касаещи международната и регионалната сигурност, международните отношения, външната политика и дипломация. Неговата кариера е свързана и с практическа работа в сферата на държавната администрация, като между 2014 и 2017 г. е съветник на министъра на външните работи на Р България и член на Политическия кабинет. От 2003 до 2022 г. е работил и като анализатор-експерт, консултант и изследовател в различни научни организации по проблемите на външната политика и сигурност. Гл. ас. д-р Стойковски има опит в управлението на проекти с многоетнически и мултикултурен профил роден и социализиран в град Куманово, Р Македония, той е работил в различни етнически и религиозни среди на страните от бивша Югославия, което му позволява да внася професионален поглед върху проблемите свързани с етнополитиката и международните отношения. Той е изследвал динамиката на междуетническите отношения в Западните Балкани. Дисертацията му, защитена в периода 2005-2008 г., разглежда перспективите на междуетническите отношения и държавното устройство в Р Македония, показвайки задълбочен поглед и анализ на проблемите за сигурността в региона.

Кариерата и приносите в теорията, съчетани с практическия опит на д-р Горан Стойковски го поставят в позицията на авторитетен учен и преподавател в областта на политологията и националната сигурност. Д-р Стойковски демонстрира ангажираност в преподаването и научните изследвания с цел подготовката на специалисти в областта на националната сигурност и външната политика. Той е подходящ кандидат за академичната длъжност „ доцент“ , област на висше образование 9 - Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1 - Национална сигурност, научната специалност „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация“.

2. Обща характеристика на дейността на кандидатите

Оценка на учебно-педагогическа дейност и подготовка на кандидатите

За оценка на учебно-педагогическата дейност и подготовката на кандидата д.н. Пламен Атанасов Атанасов като разработката и участието с лекционните курсове, както и работата със студенти, дипломанти и докторанти, не разполагаме с достатъчно доказателства. Такава информация се съдържа в представените от него допълнителни факултетни изисквания, за участие в учебен процес на Факултета по Журналистика на Софийски университет, Медицински университет – Плевен, разработените учебни програми във ВА „Г. С. Раковки: „Информационна сигурност и киберзащита“, „Основи на информационно-аналитичната дейност“, „Технология на информационно-аналитичната дейност“.

Вторият кандидат, гл. ас. д-р Горан Стойковски, има преподавателски способности в областта на политологията и националната сигурност. Той прилага студенто-центричен подход, който стимулира активно участие и развитие на критично мислене. Курсовете, разработени от него, акцентират на актуални теми в сигурността и дипломацията. Освен преподавателската си работа, д-р Стойковски, като ментор играе важна роля в професионалното израстване на студентите, което допринася за изграждане на ново поколение експерти в тази област.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидатите

Съотносими към проблематиката и специалността на **конкурса от общо представените 30 научни публикации са 3 научни труда на д.н. Атанасов, в подкрепа на горното твърдение, те са разгледани в основните им тематични области.**

Хабилитационният труд на Пламен Атанасов, озаглавен "**Въпроси на публичната дипломация и сигурността. Поглед към българо-македонските отношения през 1991–2024 г.**", представя изследване на важни аспекти на публичната дипломация и сигурността, с акцент динамиката на отношението между Р България и Р Македония (от 2018 г. насам Р С. Македония). Работата обхваща теми, свързани с международните отношения, комуникацията и публичната дипломация, което я прави навременна в контекста на съвременните геополитически и социални промени. Изследването се фокусира върху проблеми, свързани с двете държави, в светлината на развитието и промените в Балканския регион през последните години. Д. н. Атанасов успешно интегрира виждания от областите на дипломацията, комуникацията и теорията на социалните системи, което позволява разбиране на сложността на взаимодействията между държавите. Използването на феноменологичен подход предоставя на изследването качествена основа за анализ на възприятията и значението на обществено-политическите отношения. Трудът предлага и теоретични и практически проблеми, които могат да послужат за основа на бъдещи изследвания.

Публикациите, свързани с проблематиките на темите за „големите данни, комуникацията в хибридните войни, изкуствения интелект, сигурността и медийната грамотност в контекста на съвременната глобализация“, предоставят анализ на динамиката на социалната комуникация и нейното влияние върху сигурността на обществото и държавата.

1. Статията „**Практико-приложни подходи за използване на Големи данни (big data) за разузнавателни цели**“ разглежда обработката на големите данни за разузнавателните организации и акцентира на специфичните особености на обработката и необходимите за това софтуерни инструменти. Предложените практики

- за подобряване на информационната дейност са полезни за оптимизацията на разузнавателните операции.
2. Статията **„Място и роля на комуникацията в хибридните войни“** подчертава ключовата роля на комуникацията в контекста на хибридните конфликти и анализира съвременните механизми на комуникация, като стига до заключението, че ефективната комуникация е водещ елемент в такъв тип войни.
 3. В **„Изкуственият интелект в контекста на онлайн комуникацията: Предизвикателство към “Принципа за безопасност”** д. н. Атанасов проучва как изкуственият интелект променя комуникационните структури и предизвиква нови рискове, поставя предизвикателства пред т.нар. "Принцип за безопасност".
 4. Изследването **„Локусите на публично внимание – хаос или стохастика в индустриална революция 4.0: Лидерство и комуникация“** демонстрира как информационния поток и публичното внимание са свързани с динамиката на сигурността. С напредъка в технологията, борбата за публично внимание става важен фактор за формулиране на социалните отношения и сигурността.
 5. В **„Сигурността на държавата и сигурността на обществото в условия на напреднала глобалност“** се изследва взаимовръзката между държавната и обществената сигурност в контекста на интензивната комуникация и глобализацията. Информационно общество поставя нови предизвикателства пред сигурността, свързани с идентичността на обществото и териториалните ограничения на държавата.
 6. При **„Сравнение на три случая на мащабно изтичане на дигитализирани данни“**, д. н. Пламен Атанасов изследва проблемите с дигитализацията и кражбите на данни, подчертавайки, че дигитализацията, създава нови рискове и възможности за кражба на информация.
 7. При **„Новите и традиционните медии в конфликта между достоверност и навременност на съобщенията“** д.н. Пламен Атанасов разглежда симбиозата между новите и традиционните медии, акцентирайки на конфликта между навременност и достоверност на съобщенията, от значение за защитата на демократичните ценности и обществената сигурност.
 8. В разработката **„Пропагандата като технология през последните години“** д. н. Атанасов дефинира **пропагандата** не само като инструмент от психологически войни, но и като част от ежедневието, видима по време на криза, което показва нуждата от задълбочени изследвания в тази област през XXI век.
 9. В изследването **„Слух и страх vs. медийна грамотност“** д. н. Атанасов разглежда как **слуховете и страхът** взаимодействат с медийната грамотност, създавайки нужда от активна комуникация и информираност. Той излага как комбинирането на страх, слух и подходяща комуникационна среда е необходимо условие за раждането на **конспиративни теории**.
 10. В работата **„Глобалното уеднаквяване на културни модели – предпоставка за прилагане на информационно воюване“** д. н. Атанасов изследва как **глобализацията** може да улесни **информационното воюване**, създавайки хомогенизирани културни модели, които могат да се използват за манипулация.

Научните разработки на д.н. Пламен Атанасов са актуални и разглеждат важни аспекти от съвременната комуникация и информационна сигурност. Те подчертават необходимостта от критично мислене и медийна грамотност в епохата на информация и технологични иновации. Съвързват теория с практика и разглеждат проблеми, нови и важни в контекста на глобализацията и технологичния напредък. Проблемите които поставя за истината, манипулацията и риска, са уместни в контекста на глобализацията и дигитализацията. Като критични бележки и предложения, те биха могли да се допълнят с практически примери, за да се повиши тяхната приложимост в реалния свят.

Извън тематичната насоченост на конкурса, и неприети за рецензиране са: монографията „Репутационните кризи онлайн“, самостоятелните три глави в колективната монография „Управление на репутационни кризи“ и общо 10 статии и доклада, свързани отново с темата за репутационните кризи, кризисната комуникация и влиянието на интернет и новите технологии върху организационната репутация. Има дублиране и в работите с тематика концепциите за компютърните вируси и слуховете. Общата оценка за научната работа на Пламен Атанасов можем да оценим като добра, предоставяща анализ на репутационните кризи в контекста на бързо променящите се комуникационни среда и предлагаща подходи за управление на репутацията, особено актуално за организациите, но като цяло изследванията и публикациите, не са в пряка връзка с тематиката и теоретичната и практико приложна рамка на професионалното направление „Национална сигурност“ и най-вече научната специалност „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация“.

Представената от д-р Горан Стойковски научна продукция е насочена към изследвания в областта на международните отношения и международната и регионална сигурност. Тя се фокусира върху разработването на концептуални и методологични рамки, важни за анализа и оценката на динамиките в политическите системи и стратегии и концепции, свързани с националната и международната сигурност.

1. **Интеграция с учебните дисциплини:** Научната продукция му е в синхрон с преподаваните дисциплини, което предполага задълбочено познаване на теоретичните основи и приложните аспекти на международната сигурност и теорията дипломацията. Така изследванията не само обогатяват академичния дискурс, но и предоставят ценен ресурс за практическото приложение на знанията в реални условия.
2. **Концептуална и методологична рамка:** Предложената рамка за описание и анализ на динамичните модели в международните отношения носи потенциал на задълбочени изследвания. Тя може да служи за инструмент за идентифициране на тенденции и предизвикателства в съвременната геополитика.
3. **Обективна оценка и прогнози:** Научната продукция предлага инструменти за оценка на политическите явления в динамика, което е от ключово значение за предвиждане на възможни сценарии и реакции на политическите актьори. Критичният анализ на съществуващите хегемонистични идеологии и разработването на контра-стратегии подчертава активната му роля на изследовател в областта на публичната политика и националната сигурност.

4. **Практическа приложимост:** Разработените модели и подходи имат потенциал за реална употреба в практиката, като предоставят основа за изграждане на ефективни стратегии, насочени към осигуряване на стабилността и сигурността на региона.

Представената от д-р Горан Стойковски научна продукция има потенциал да оказва влияние и се използва в реалната политика. Тя предлага важни насоки и инструменти, които могат да бъдат приложени за оценка и управление на актуални предизвикателства в сферата на международните отношения и международната и регионална сигурност.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Приносите на хабилитационния труд на д.н. Пламен Атанасов „Въпроси на публичната дипломация и сигурността. Поглед към българо-македонските отношения през 1991–2024 г.“ могат да бъдат разделени в три категории: научни, научно-приложни и приложни. Работата предоставя анализ на динамиката на двустранните отношения в условията на дигитализация и глобализация, разширявайки разбирането за сложността и взаимовръзките в региона. Трудът разработва методи и класификации на комуникационните подходи в публичната дипломация.

Изследването „Въпроси на публичната дипломация и сигурността. Поглед към българо-македонските отношения през 1991–2024 г.“ изяснява как публичната и дигиталната дипломация могат да бъдат приложени в реални политически контексти, предоставяйки примери и стратегии за ефективна комуникация. Трудът обхваща взаимодействията между различни научни области, като политически науки, комуникационни науки и културология, в контекста на международните отношения. Авторът предлага практични указания и подходи, които могат да се прилагат, за подобряване на отношенията и преодоляване на конфликти. Изследването предоставя насоки за формулирането на публични политики, свързани с дипломацията и сигурността в региона, основавайки се на емпирични анализи и теоретични основи. Изследването е полезно за развитието на научното познание в сферата на публичната дипломация и сигурността, както и за практическите приложения на концепциите в контекста на българо-македонските отношения и Балканите като цяло.

Останалата научната продукция на кандидата е представена в трудове от различен формат, организирани в няколко основни тематични области: Критичното преглеждане на базови теории и схващания и представяне на гледна точка, според която сигурността е диверсифицирана като идеална, търсена и постигната (IV, т.2: 22, 25); Опит за извеждане на авторски дефиниции за хакери, тролове и фалшиви новини (IV т.2: 1, 8); Опит за представяне на Модел на основата на Теорията на Никлас Луман за комуникацията и съвременните, социално ориентирани теории за сигурността, в които са изведени повтарящи се зависимости, сочещи за връзка между сигурността, публичната дипломация и публичната комуникация (IV т. 2: 3, 7, 8, 13, 20, 22, 25, 26).

Спорни са и от гледна точка на повтаремостта, зависимостите, причино-следствените връзки и раята на комуникацията в съвременните модели за управление на сигурността. Изведените алгоритми за въздействие върху публичната комуникация и от там върху публичната дипломация, хакери, тролове и фалшиви новини, както и някои приложения на

изкуствения интелект (IV т. 2: 3, 8, 9, 19, 20, 25). Липсват инструментите на комуникацията в киберпространството като инструменти на публичната дипломация, информационното и хибридно воюване (IV, т. 2: 3, 7, 8).

Приетите за рецензиране публикации на кандидата са цитирани в национални и научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни толове. Като такива посочваме: Сравнение с други регионални конфликти и отношения за идентифициране на успешни модели на публична дипломация; Изследване на влиянието на изкуствения интелект и социалните медии върху информацията и публичната дипломация; Прилагане на разработените алгоритми и модели за оптимизиране на комуникацията на държавните институции; Необходимостта от създаване на програми и курсове за популяризиране на концепциите за публична дипломация и сигурност.

Приносите на научните трудове на д-р Горан Стойковски са следните:

Монографията "Голямата промяна на македонската република" представя систематичен и изчерпателен анализ на събитията, променящи същността на държавата Македония след провъзгласяването на независимостта ѝ. Тя разглежда актуален проблем в българската политологична литература, който не е достатъчно изследван от политическата наука и науката за сигурност. Монографията адресира към важен и непроучен аспект на политическата наука и теорията за сигурността, което я прави значим принос в тази насока (I.A.1).

Монографията "Голямата промяна на македонската република" представя оригинално автентично научно изследване на систематичната и структурна промяна на Македония. Тя е значима както за националната, така и международната регионална сигурност и представлява ново и автентично изследване в контекста на научната мисловност, като открива нови аспекти и проблеми в контекста на развитие на РМакедония (I.A.1).

Изследването представя задълбочен и аналитичен преглед, който е стратегически важен за етно-религиозните и политическите отношения и националната сигурност. Представеният в монографията анализ внася яснота в "македонската проблематика" в България, като не само разглежда съществуващи проблеми, свързани с конфликта, но и предлага нова интерпретация и дълбочина в оценката на проблемите, които ще помогнат да се разбере по-добре сложността на въпросите, свързани с Македония (I.A.1).

Монографията „Изгревът на белия полумесец – изгледи за нов турски век на Балканите“ извършва систематичен и изчерпателен анализ на турското стратегическо мислене и външнополитически цели на Република Турция след края на Студената война. Представената перспектива и задълбочен анализ на съвременните отношения между Турция и Балканите причисляваме към групата на формулиране или обосноваване на нова научна област или проблем (I.A.2). Авторът представя изследване, на стратегическите въпроси на националната, международната и регионалната сигурност в Западните Балкани. Предлага нов подход чието значение е актуално за сферата на сигурността в региона, което я прави важен принос в научната общност (I.A.3). Анализът излага нови концепции и идеи за разбиране и интерпретация в контекста на съвременната българска и международна

политика. Също така, в монографията се предлагат нови перспективи за осмисляне на ролята на Турция в региона, което може да се приеме за нова научна област в изследването на геополитиката (I.A.2).

Статията **„Отворени Балкани пред (полу)затворените врати на ЕС“** осветлява проблеми на евроинтеграцията след финансовата криза от 2008 г., което може да доведе до загуби за западните държави и да застраши регионалната и глобалната сигурност. Фокусът е върху формулирането и обосноваването на нови теоретични рамки и хипотези относно външнополитическите стратегии в контекста на взаимодействието между различните глобални играчи (I.B.1).

Кандидатът д-р Стойковски предлага и поредица от статии, които разглеждат различни аспекти на геополитиката и съвременните геополитически стратегии, като всяка от тях предоставя авторова перспективна оценка, анализ и перспективно виждане:

1. **Статията „Проучвателен прочит на арабската стратегическа „Визия 2030“ и въздействието ѝ върху сръбския геополитически светоглед“** се фокусира върху планът на арабските държави за влияние и участие в глобалните и регионални отношения, което е ново поле на изследване в областта на геополитиката и международните отношения (I.B.2).
2. **„Кризата на демократичния парламентаризъм като последица от кризата на неолиберализма“** разглеждат последствията от неолиберализма и взаимовръзките между неолиберализма и демократичния парламентаризъм, предоставяйки перспективи и доказателства в тази сфера (I.B.3).
3. **„Залезът на големите разкази и изгревът на амбициозни стратегии“** анализира традиционните идеологии отстъпващи пред нови стратегии, които променят международната динамика. Формулировките могат да доведат до разработване на нови теоретични рамки в геополитичните изследвания (I.B.6).
4. **„Неоимпериалистични стремежи и идеологии на съвременни пандвижения като заплаха за демокрацията и колективната сигурност“** разглежда новите форми на империализъм и как те представляват заплаха за демокрацията и колективната сигурност на Балканите (I.B.8).
5. **„Меката сила във външнополитическите стратегии: християнство, ислям и култура“** изучава влиянието на религията и културата върху външнополитическите стратегии, като създаването на класификации, категории и подходи за анализ е ключово за разбирането на съвременните геополитически конфликти (I.B.9). В контекста на растящия мултиполярен свят, изучаването на тези взаимодействия е от изключителна важност за оценка на международната сигурност.

Статията **"The future of higher education, digitalization and technological decisions through the eyes of students"** [Бъдещето на високото образование, цифровизацията и технологическите решения през очите на студентите] предоставя нова информация, получена от емпирично изследване на висшето образование в България. Изследването включва както качествени, така и количествени данни, които могат да се използват за синтез на знания или като основа за бъдещи изследвания в областта на висшето образование.

Последващо в поредица от четири статии д-р Стойковски разглежда въпроси, свързани с Македония и Балканите в контекста на сигурността и стабилността на региона. Открити са връзките и зависимостите между стабилността на Македония и регионалната стабилност на Балканите и се предлагат насоки и оценки, значими за бъдещи изследвания.

Статиите се фокусират върху различни аспекти: **Cultura Balcanica** - изследване на сходствата и разликите в балканската култура. **Macedonia from dusk till dawn** - исторически анализ на наименованията и идентичността на Македония. **Analysis of the Referendum and the Postreferendum Situation in Macedonia** - политически анализ на референдума и последващите събития. **Post-referendum Macedonia** - разглеждане на концепцията за развитие на нацията след референдума. Те имат потенциал за обосноваване на нова научна област, свързана с изследването на сигурността и стабилността на Балканите, като същевременно предоставят данни и анализи, които обогатяват разбирането за динамиката на сигурността на Балканите и тази на Р Северна Македония в контекста на историческите и политическите процеси.

Приетите за рецензия публикации на кандидата д-р Горан Стойковски са отразени в монографии и колективни томове с научно рецензиране; в международни и национални публикации; в международни и национални нереферирани списания с научно рецензиране. Това показва значимост на приносите и отражението на резултатите на гл. ас. д-р Горан Стойковски в трудовете на други автори. Перспективите за развитие на изследванията в областта на сигурността и стабилността на Балканите, особено в контекста на Р Северна Македония, могат да бъдат обединени в няколко ключови направления: Дълбочинно изследване на причините за конфликти; Влияние на външни сили; Културна идентичност и интеграция; Геополитически промени и новите заплахи; Технологичен напредък и сигурност; Евроинтеграция и регионална политика; Емпирични изследвания и казуси.

4. Оценка на личния принос на кандидатите

Общата оценка на кандидатурата на д. н. Пламен Атанасов за „доцент“ по област на висше образование 9 – Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1 – Национална сигурност, научна специалност „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломатия“, може да бъде направена въз основа на обобщената оценка и анализ на съдържанието и комплексния подход, представени в информацията за неговата професионална кариера, научни изследвания и публикации и преподавателски стаж и опит.

От справката за минимални национални изисквания по критерии от А – Е общият сбор е 300 т. Не се отчитат за оценка несъотносителите към проблематиката на конкурса научни трудове на кандидата. При допълнителни показатели за оценка на кандидата по Група 1 е сбор от 60 т. Оценяват се заявените от кандидата налична изпълнена аудиторна заетост към ФЖМК, без тази към Медицински университет Плевен, заявените учебни програми към ФЖМК и ВА „Г. С. Раковски“, заявените курс лекции на чужд език и членство в научна или професионална национална или международна организация по Група 2 ., 30 т. Не се отчита за оценка Група 3 „Публикувано университетско учебно пособие“: Христов, Чавдар и др. [колективна монография]. Управление на репутационни кризи. София: ФЖМК,

СУ “Св. Кл. Охридски“, 2017, поради несъотносимост към проблематиката на конкурса. Така общият сбор е 390 точки.

От справката за минимални национални изисквания по критерии от А – Е общият сбор е 490 т. за д-р Горан Стойковски. Допълнителни показатели за оценка на кандидата по Група 1, Група 2 и Група 3 е общият сбор от 430. т. Така общият сбор от точки е 920. Отчитаме и качествен показател: участието на д-р Горан Стойковски в Политическо списание „CONSERVATIVE QUARTERLY“, София като съосновател и член на редакционния съвет на списанието, автор през 2015 г. и участието му в Институт за регионални и международни изследвания, София, като член на управителния съвет за периода 2016 – 2020 година.

Комплексната оценка за гл. ас. д-р Стойковски, е за перспективен преподавател в област 9.0."Сигурност и отбрана", професионално направление 9.1.„Национална сигурност“ , активен не само в обучението, но и в научната дейност. Публикации, участия в конференции, проекти и изследователски инициативи в областта на сигурността и външната политика които допринасят за по пълната положителна оценка на неговата кандидатура и класирането му на първо място в листата на предложенията за избор на „доцент“, в професионалното направление и научна специалност.

В предоставените материали за участие в конкурса до този момент не са постъпили и на мен не са ми известни претенции за недобросъвестно използване на чужди научни резултати и публикации от кандидатите в конкурса.

5. Критични забележки и препоръки

Няма достатъчно информация за компетенциите на д. н. Пламен Атанасов в учебно-педагогическата дейност, аудиторната и извънаудиторна заетост, работа със студенти и докторанти, както и за участие в научната, административната и организационната дейност на научна организация. Посоченият трудов стаж от Институт по лозарство и винарство не е пряко свързан със трудов стаж в професионалното направление „Национална сигурност“. За съжаление, и като обобщена оценка, изследванията и научните му разработки не са тясно свързани и насочени като тематика и фокус с научната специалност „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломатия“, по която е обявен конкурса.

С оглед на изложеното, предвид бъдещото развитие на кандидата си позволявам да препоръчам: Повишаване на обучителния и преподавателски стаж и ползване на методики на преподаване в областта на сигурността. По широко участие в академични и научни инициативи. Активно участие в научни изследвания и форуми, което ще обогати учебния преподавателски опит и ще утвърдят ролята му в академичната общност. За да бъде конкурентен за заемане на академична длъжност в професионалното направление „Национална сигурност“, д. н. Пламен Атанасов следва да развие своята не само научни изследователска , но и практико-приложна работа, разработвайки и публикувайки изследвания в международни списания и участвайки в научни конференции и прояви с фокус на националната сигурност в отделните и насоки, като наред с това разшири преподавателското си участие чрез разработване, изнасяне и участие в учебни курсове и програми, участие в професионални асоциации и мрежи в областта на националната

сигурност, което също би добавило стойност към профила му и разширило възможностите за преподавателска реализация..

6. Лични впечатления

Притежавам добри лични впечатления от работата на д-р Стойковски, като преподавател, активен участник в учебният процес на бакалавърските и магистърски програми от направленията „Национална сигурност“ и „Политология“. Липсва информация и нямам такива преки впечатления за д. н. Петър Атанасов.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На базата на предоставената информация, и комплексна оценка, за д.н. Пламен Атанасов Атанасов, считам че той представлява в перспектива потенциален добър кандидат за преподавателска длъжност, в професионалното направление „Национална сигурност“ в областта на управлението на системите за сигурност, информационната сигурност, управлението на кризи, комуникациите и комуникационната политика. Неговият опит и изследователски интереси го поставят в добрата позиция да продължи да участва в конкурси за заемане на академична длъжност, и за развитието на научните изследвания в областта на информационната сигурност, стратегиите и политиките за сигурност.

Гл. ас. д-р Горан Стойковски притежава богат опит в преподаването, научните изследвания и практико приложните изследвания по проблемите на сигурността, което го прави по-качественият и подходящ кандидат за академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, специалност „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация“. На базата на представената информация, и направена комплексна оценка гл. ас. д-р Горан Стойковски демонстрира значителен опит и ангажимент в сферата на националната сигурност и дипломацията като нейн важен инструмент. Неговото активно участие в преподаването на ключови дисциплини, разработването на учебни програми и учебно-планова документация, подкрепят доказателствата за неговата по-пълна компетентност в избраната научна специалност. Общата оценка е, че той представя добрата основа за успешно развитие на академична и научна кариера в областите на сигурността, външната политика и дипломацията.

Документите и материалите, представени от д.н. Пламен Атанасов не **отговарят напълно** на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“, най-вече с оглед спецификата на професионалното направление, тематиката и проблематиката на обявената специалност на конкурса, Кандидатът е представил **значителен** брой научни трудове, същият има научни и приложни приноси, публикувани в списания и научни сборници. Научните му разработки имат повече теоретична приложимост в сферата на управлението на кризи, комуникацията, информационната сигурност, управлението на мрежи и системи.. Наличието на достатъчна и необходима преподавателската квалификация, стаж и опит на д.н. Пламен Атанасов **могат да се поставят под съмнение** и не покриват изискванията на конкурса и специалността, с оглед заемане на академичната длъжност.

Постигнатите от д.н. Пламен Атанасов резултати в учебната и научно-изследователската дейност, **не** съответстват и на минималните национални и допълнителните изисквания на Факултета по социални и икономически науки, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ, и най-вече на проблематиката и тематиката на специалността обявена в конкурса, тематичните направления и профила на бакалавърската специалност „Национална сигурност“. След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и практически приноси, намирам за основателно да дам своята **отрицателна** оценка на кандидата д.н. Пламен Атанасов Атанасов..

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Горан Стойковски **отговарят напълно на** изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“ и най-вече са съотносими и покриват изискванията на специалността обявена в конкурса. Кандидатът е представил **достатъчен** брой научни трудове. В работите му има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание като част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от международни академични издателства. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани и внедрени от него в учебната и в преподавателската му работа. Научната и преподавателската квалификация, опит и стаж на гл. ас. д-р Горан Стойковски **е несъмнена** и с високо качество на своето съдържание.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка, **като**

Препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Факултет по социални и икономически науки за избор на гл. ас. д-р Горан Стойковски на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по: област на висше образование **9. Сигурност и отбрана**, професионално направление **9.1. Национална сигурност, научна специалност „Сигурност на Балканите, външна политика и дипломация“.**

09.08.2024 г.

Рецензент:

(подпис)

Проф.д.н. Николай Маринов Николов...